32-p3-upq-Con/scan File

Constitutional Law (Sem II)

Con. 1586-11. MT—6008

(3 Hours) [Total Marks : 100

Q. I. Answer in short. (Not more than two sentences) **20 Marks**

1. State the jurisdiction of the Federal Court as per the Government Act of India, 1935.
2. Mention any two grounds of failure of Constitutional machinery in State.
3. State the number of members nominated by the President of India in Rajyasabha and Loksabha.
4. Does the termination of service amount to punishment under article 311 of the Constitution.
5. Why most of the Laws in India, are not made applicable to the state of Jammu & Kashmir?
6. Is the Chief Minister a public servant? State the answer with legal provisions.
7. What is traffic in human being?
8. State any four reasonable restrictions on the right to freedom of speech and expression.
9. Which provisions of the Constitution can be amended by simple majority?
10. How many times and when has the national emergency been proclaimed in India?

Q. II. Write short notes. (Any Four) **20 Marks**

1. Money Bill.
2. States power to make special laws for women and children
3. Constitutional duties of Prime Minister in India
4. Inter-Government Tax immunities.
5. Object and importance of the Fundamental duties.
6. Right to health under the Constitution of India

Q. III. Solve (Any Two) **12 Marks**

1. Sheela a girl belonging to a reddy caste which is considered as a high caste, married a boy belonging to Erukala Tribe which is one of the Scheduled Tribe. After marriage, Sheela sought admission to M.Sc. course in the Agriculture University under reservation quota for Scheduled Tribe.
   (i) Is Sheela entitled to get the benefit of reservation under the Scheduled Tribe? Explain with Constitutional provisions.
   (ii) In the above case, suppose if Sheela is refused to claim the benefit, does it amount to violation of her fundamental rights?

2. An under trial prisoner was handcuffed & paraded on streets. He was suspected to be involved in a murder case. A local newspaper carried a news item that he would be taken in a procession from police station through the main streets for purpose of investigation.
   i) Can the under trial prisoner resist the police from being paraded? If so, for which reasons?
   ii) Discuss the Constitutional provisions against the handcuffing.

3. Ragini, a student challenged the validity of a Notification issued by the Government under the Karnataka Educational Institutions (Prohibition of Capitation Fee) Act, 1984, which was passed to regulate tuition fee to be charged by the private Medical Colleges in the State. As per the Notification, candidates admitted against Government seats paid Rs. 2000 per year, the Karnataka students Rs. 25000 per annum, and students from outside Karnataka Rs. 60000 per annum. Ragini was denied admission on the ground that she was unable to pay the exorbitant tuition fee of Rs. 60000.
   (i) Is such amount of fees for admission to educational institution lawful? And by denying admission is any fundamental right violated in the above case?
   (ii) The above case with other landmark judgments have paved way for the enactment of which legislation in India recently.

[TURN OVER

Q. IV. Answer the following. (Any Four) 48 Marks

1. What is religion? Explain the freedom to manage the religious affairs with the restrictions on freedom of religion in detail with relevant case-laws.
2. Discuss the administrative relations of Union and the States.
3. What is 'office of profit'? Explain with relevant case-laws and discuss the qualification and disqualification for the members of Parliament.
4. Explain whether the defence of State immunity is available when fundamental rights are violated.
5. Explain the writ jurisdiction under article 32 and 226 of the Constitution.
6. Critically analyse the provisions of the Protection of Civil Protection Act, 1955.

प्रश्न १. थोडक्यात उत्तरे लिहा (दोन वाक्यांपेक्षा जास्त नको) गुण २०

१. गव्हर्नमेंट ऑफ इंडिया ॲक्ट १९३५ प्रमाणे फेडरल कोर्टाला असलेली न्यायाधिकारिता कोणती ते सांगा.

२. राज्यामधील घटनात्मक शासनप्रणाली ज्या कारणामूळे ठप्प होते अशी दोन कारणे सांगा.

३. भारताच्या राष्ट्रपतींना लोकसभा व राज्यसभेवर किती सदस्य नामनिर्देशित करता येतात?

४. राज्य घटनेचा कलम ३११ अन्वये सेवेतून बडतर्फ करणे ही शिक्षा ठरते का?

५. भारतात सर्वत्र लागू असणारे कायदे जम्मू आणि काश्मिरला का लागू केले जात नाहीत?

६. मुख्यमंत्री हे सरकारी सेवक आहेत का? यासंबंधीच्या कायदेशीर तरतुदींचा खुलासा करा.

७. मनुष्य व्यापार/देह व्यापार म्हणजे काय ?

८. भाषण आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावरील चार रास्त बंधने कोणती ते सांगा?

९. कोणत्या प्रकारची घटना दुरूस्ती साध्या बहुमताने केली जाते?

१०. भारतात केव्हा आणि किती वेळा राष्ट्रीय आणिबाणी घोषित करण्यात आली?

प्रश्न २. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही चार) गुण २०

१. अर्थविधेयक.

२. स्त्रिया आणि मुलांसाठी विशेष कायदे करण्याचे राज्याला असलेले अधिकार.

३. भारताच्या पंतप्रधानाची घटनात्मक कर्तव्ये.

४. राज्याअंतर्गत कर भरण्यापासून मुक्तता.

५. मुलभूत कर्तव्यांची उद्दिष्टे व महत्व.

६. भारतीय राज्य घटनेअंतर्गत आरोग्यविषयक अधिकार

प्रश्न ३. सोडवा. (कोणतेही दोन) गुण १२

१. शीला हया उच्चवर्णीय 'रेड्डी' जातीतील मुलीने 'इरूकला' या वर्गीकृत जमातीतील मुलाशी लग्न केले. लग्नानंतर शीलाने एम्. एस्सीच्या कोर्ससाठी कृषी विद्यापीठातील वर्गीकृत जमातीमधील राखीव जागेसाठी अर्ज केला.

अ. शीला वर्गीकृत जमातीमधील राखीव जागेसाठीचा फायदा घेण्यास पात्र ठरेल का? या संबंधीच्या घटनात्मक तरतुदी सांगा.

ब. समजा वरील केसमध्ये शीलाचा हा अधिकार डावलण्यात आला असेल तर तो तिच्या मुलभूत अधिकारांचा भंग होईल का?

२. एका संशयीत आरोपीला तो खुनाच्या गुन्हयामध्ये सामील असल्याच्या संशयावरून पोलिसांनी बेडया घातल्या व त्याला रस्त्यावरून फिरविले. एका स्थानिक वर्तमानपत्रामध्ये यासंबंधी मोठी प्रसिध्दी करण्यात आली व सदर व्यक्तीस खुनाचा तपास करण्यासाठी पोलिस स्टेशनपासून शहराच्या मुख्य रस्त्यावरून फिरवण्यात येणार असल्याचे जाहिर करण्यात आले.

अ. संशयीत कैदी पोलिसांनी अशाप्रकारे बेडया घालून परेड काढू नये म्हणून विरोध करू शकेल का? असल्यास कोणत्या कारणासाठी?

ब. बेडया घालण्यासंबंधी घटनेत कोणत्या तरतुदी करण्यात आल्या आहेत?

[TURN OVER

३. रागिणी नावाच्या विद्यार्थीनीने कर्नाटक सरकारने कर्नाटक शैक्षणिक संस्था (कॅपिटेशन फी बंदी) कायदा १९८४ या कायद्यान्वये राज्यातील खाजगी वैद्यकीय संस्थानी आकारणी करावयाच्या शैक्षणिक फी संबंधी जी अधिसुचना काढली होती त्याला आव्हान दिले. या अधिसुचनेनुसार सरकारी पदासाठी वार्षिक प्रवेश फी रू. २०००/— कर्नाटक राज्यातील विद्यार्थ्यांसाठी वार्षिक प्रवेश फी रू. २५०००/— व कर्नाटक राज्याबाहेरील विद्यार्थ्यांसाठी वार्षिक प्रवेश फी रू. ६०,०००/— अशी फी ठेवण्यात आली.

अ. प्रवेश घेताना अशाप्रकारे फी ची रक्कम शैक्षणिक संस्थांनी ठरविणे कायदेशीर आहे का? वरीलप्रकारे प्रवेश नाकारणे मुलभूत अधिकारांचा भंग ठरेल का?

ब. वरील व अशा प्रकारच्या इतर केसमधील निर्णयांमूळे भारतात काही नविन कायदे करण्याचा मार्ग खुला झाला आहे का?

प्रश्न ४. उत्तरे दया. (कोणतेही चार) **गुण ४८**

१. धर्म म्हणजे काय? धार्मिक कार्यक्रमाचा आनंद घेण्याचे स्वातंत्र्य व त्या स्वातंत्र्यावरील रास्त बंधने व त्यासंबधीचे केस लॉ सांगा.

२. केंद्र व राज्य शासनामधील प्रशासनिक संबंधीचे विश्लेषण करा.

३. 'सरकारी पदाचा लाभ' म्हणजे काय? यासबंधी खासदारांची पात्रता/अपात्रता कशी ठरविली जाते ते संबंधीत केस लॉ देवून स्पष्टीकरण द्या.

४. मुलभूत अधिकारांचा भंग केल्याच्या कोणत्या प्रकरणामध्ये राज्य सरकारला दोषी धरता येत नाही ते सांगा.

५. अनु.३२ व २२६ खाली रिट याचिकेच्या न्यायाधिकारतेचे विश्लेषण करा.

६. नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम, १९५५ मधील तरतुदींचे टिकात्मक सविस्तर विवेचन करा.